

"CE GÎNDEȘTE SUVERANUL"

...și a doua zi, în birouri, în hale, la cozi, în sălile de așteptare și în metrou discuția ajunge neapărat la Memorialul durerii sau la emisiunea despre diversiune și dezinformare. Numitorul comun al opiniilor se bazează în primul rînd pe o reacție emotivă asemănătoare, de la gospodină pînă la universitar și de la adolescent la pensionar și abia pe urmă vin nuanțele de judecată, în funcție de nivelul cultural, experiența personală și calitate umană. Aceiași oameni care asmușeau cu ură în lunie '90 minerii împotriva presupușilor țărăniști și liberali, aceiași oameni manipulabili și creduli care opuneau figura d-lui Coposu celei a d-lui Iliescu, identificat cu salvatorul național — după episodul țirziu în care acest om, care a rezistat 17 ani unui regim exterminator de o cruzime înimaginabilă, s-a înfățișat opiniei publice în adevărata sa lumină — n-au putut să nu recunoască în el, fie și prin compasiune, dacă nu printr-o înțelegere mai adîncă, o victimă a Injustiției comuniste și a reprezentanților ei încă viguroși care au vrut, chiar și după ridicarea pistonului ideologic, să strivească un termen de comparație defavorabil nollor vir-furi.

La o coadă de așteptare la unt — lume amestecată, chel, trandafiri, inimioare, abstenenți, naiba mai știa, căci se vorbea doar de prețuri și venituri și copii plecați — o femeie a pus o întrebare care m-a tulburat: Oare cum se vor fi ulțat domnii Iliescu și Bîrlădeanu și Brucan la acest episod! Oare ce simt ei cînd citesc pomelnicele uciișilor de regimul pe care l-au slujit și în care au avut putere, privilegiul, confortul? Ce făceau ei în timp ce toți acei profesori universitari, foști miniștri, preoți, studenți și ziariști (destul ziariști!) erau torturați

ca să recunoască vini Imaginare, cînd de fapt vina celor mai mulți era de a fi superiori prin cultură, patriotism, credință, caracter! Se simt sau nu părtași la aceste crime, de vreme ce se aflau, poate din convingere și idealism, în tabăra celor ce cîștigaseră partida, se știe cum, tovarăși cu torționarii! Încerc să-mi închipui, pe urmele acestor întrebări, ce se petrece în mîntea și sufletul unui om cumsecade — cum se spune că ar fi d-l Iliescu — în fața mărturiilor din Memorialul durerii. N-a știut sau a crezut orbește că exterminarea unui mare număr de oameni superiori e spre «binele țării». Dar după '89, cînd s-au regizat — din ordinul cui oare! — diversiunile crude împotriva opoziției abia renăscute, se mai pot invoca alte justificări decît dorința de putere! Episoadele din Memorialul durerii vin cam țirziu dar nu, din fericire, prea țirziu. Iar emisiunea despre dezinformare spune și ea, deși nu pînă la capăt, căci cine poate descilci lfele incurcate și mai tare de comisi parlamentare, unele adevăruri — semă că ceva-ceva se schimbă la televiziune. Să punem aceste deocamdată timide semne în legătură cu excluderea d-lui Valeriu! Sau cu rezultatele alegerilor locale, anunțate cu o mutră vădit indispusă de d-l Roșianu! Sau în legătură cu finăru șef-adjunct de la departamentul de informații interne, d-l Giurgiu, care-și Pune crezul profesional sub deviza informației corecte și nu sub falsa lozincă a «binelui pentru țară» atît de compromisă prin cenzurări, deformări, partizanate! A fost «bine pentru țară» difuzarea minciunilor grosolane cu mașina de bani falși, droguri, legionari. «Bine pentru țară» se numește asmușirea împotriva intelectualilor incomozi sau excesul, la ore de virf, al dezbaterilor parlamentare asupra Raportului Harghita-Covasna, cu accente isterice de instigare, în locul unei încercări rezonabile de reconciliere. Bine pentru țară sînt, firește, părerile superlativ subiective ale d-nel Rodica Beclean în tot ce privește președinția și răstălmăcirile tendențioase ale d-lui Emanoil Valeriu cu aleșii săi interlocutori.

Întoarsă de la un festival de film de televiziune, Manuela Cernat povestește într-o simbătă că, la o masă rotundă cu realizatorii emisiunilor de știri de la marile televiziuni occidentale, s-a spus că prima condiție este ca telespectatorul să nu bănuiască niciodată cu cine va vota cel care-l informează. Cu cine votează Cornel Roșianu, Paul Șoloc, Rodica Beclean, M. Hamza sau Felicia Meleşcanu! Dar cel de la SOTI! Dar însuși Răzvan Teodorescu! Asta știu. Ce nu știu și mă obsedează, așa, să zicem ca prozator, este ce o fi gîndind d-l Iliescu atunci cînd urmărește Memorialul durerii.

SPECTACOLUL EXISTENȚIEI COTIDIENE **COUPÉ**

Aflat la confluența dintre viață și artă, «spectacolul existenței cotidiene» se cere și el regizat. De cine, de ce și pentru ce? Un răspuns îl poate furniza «Morrel S.R.L.», adică patru tineri, trei operatori de film — Relu Morariu, Dragoș Pîrvulescu, Cristian Comeagă — și un scenograf — Mircea Tofan — care au învins inerția conformismului și s-au lansat «în afaceri», înființînd o societate comercială cu trei departamente: «Decorațiuni și amenajări interioare» — «Fotografie și grafică publicitară» — «Producție de film-reclama».

Dar mai întîi ce trebuie să se înțeleagă prin «spectacolul existenței cotidiene» și în ce ar consta «regia» sa? Este, desigur, vorba despre o figură de stil care vizează chiar reconsiderarea...STILULUI în modul de viață zilnic. Începînd cu mediul ambiant, știut fiind că în schimbarea mentalității, a stării de spirit în general, contează enorm cadrul. Un interior agreabil, adică modern și funcțional atît pentru orele de muncă, cît și pentru cele de relaxare. Apoi ținuta vestimentară, totdeauna adecvată ocaziei și persoanei. Totul

realizat cu rafinament, cu plăcere și gust.

Pentru că, depășind rațiunea «prozai-că» a acestei acțiuni (care nu este chiar atît de lipsită de «poezie», visul celor patru fiind să agonisească suficienți bani ca să se poată lansa în producția independentă de film artistic!), ambiția acestor întreprinzători artiști este aceea de a încerca, prin natura și mai ales calitatea și marca personală a serviciilor prestate, să educe GUSTUL. Nu la modul direct, didactic. Ci printr-o campanie convergentă, elaborată de pe o poziție lucidă, care reunește două lucruri diferite — CREAȚIA și COMERȚUL.

La talentul fiecăruia și experiența din domeniul cinematografului s-a adăugat practica în chiar domeniul reclamei pe care Mircea Tofan a făcut-o lucrînd doi ani în Canada la un studio profesionist («Roeschermann»). Într-adevăr, profesionalismul este principalul atu a tot ceea ce deocamdată a concretizat firma «Morrel»: o duzină de videoclipuri publicitare difuzate în rețeaua TVR și o bază manufacturieră — respectiv o fabrică de

mobilă, ateliere de croitorie și pielărie — ale căror produse sînt puse în circulație comercială la Magazinul «Deco» din incinta UNITER.

Acordînd această găzduire, UNITER începe să facă public un vast plan de reorganizare, care vizează și sfera economică: mijloace de sporire a bazei financiare. Odată atins acest obiectiv imperios necesar, se va putea trece la realizarea împreună a unor spectacole de anvergură artistică. Fără îndoială, baza materială fiind asigurată, cuantumul de inventivitate va crește.

Și cum reclama produsului artistic teatral — indispensabilă comercializării cît mai eficiente, atît etic-estetic cît și pecuniar — va fi asigurată la standardul de profesionalism al firmei, nu rămîne decît să se rotunjească acest proiect care deja a depășit stadiul de dorință, plasîndu-se în domeniul succeselor concrete.

Magazinul «Deco» se află pe strada Sibioarei (în spatele Bisericii Albe), în incinta UNITER din București.

■ IRINA COROIU